

די ירידה | דער פאליטשען מאמעט

דער האנפלילט צוישען כינע אוֹן יאָפָאָן אַוִיכָּה דער אַיסעָר אַרדעַנטְלִיכָּר סַעֲסִיעַ פֵּי פַּעַלְכָּעָר - בִּינְדָּ

יְהִידָּרְשָׁעַ רַעֲכָת אֵז דָעַר שְׂרָרִין

בשעריבונג פון יודישען לעבען איז דער קלינען, פרייער רעפובליך איז אַיראפע

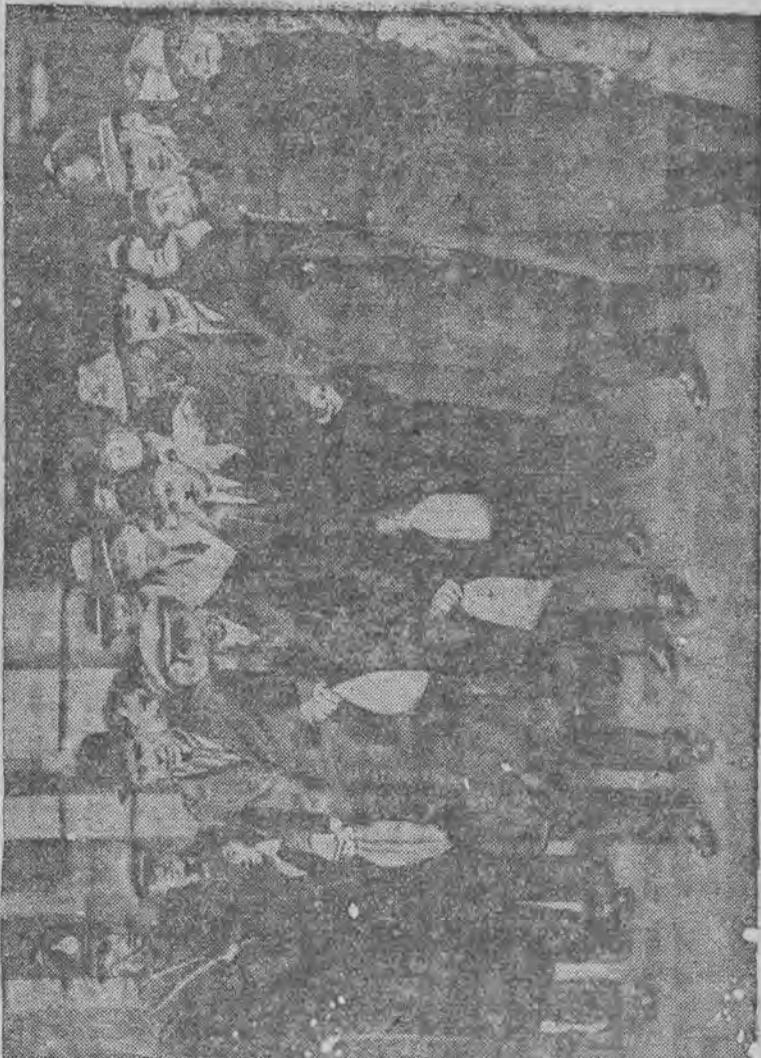
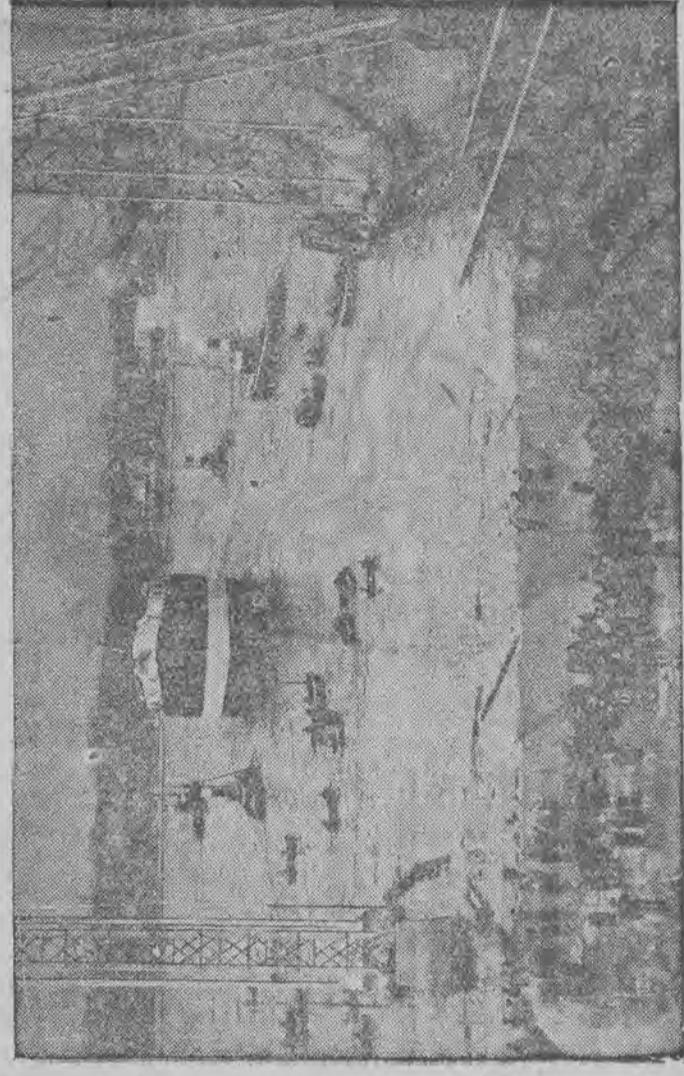
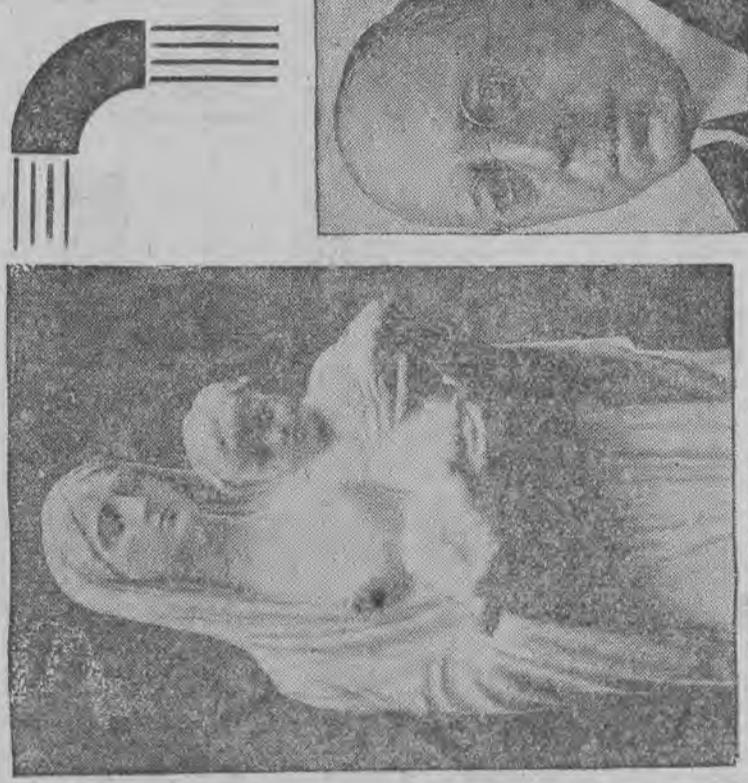
אין ר' ליבעראלע פראפאטצעס זעגנו די יהוד
ונאן נישט שטאָרָק פֿערטראָטָען. אַיכְעַט אַפְּעַט, געטעט
שׁוֹן דער נִיעֵץ יְהִישָׁע דָּזֶר אַוְיף דִּי פֿראָפְּאַטְּצָא
צעלע גַּעֲבִיטָען. — אָנוּ ווי אָנוּ די אַנדְרַע לְעַנְדָּה
פָּנוּ יְהִישָׁע אַימְּגָחָצָע, וּוְאַקְסָט אַיצְטָפָן דָּעַם
סּוֹחָרִים דָּדוֹ אַפְּרָאַפְּאַטְּצָאַעַלְעַד דָּרָ. אַוְיךָ תַּאֲבָפָן
מִיר אָנוּ די הַיְּפִיטָאָגְנִוּעָרִיטָעָן אַ צָּהָל יוֹ
רִישָׁע פֿראָפְּאַטְּצָאָען.
איינְנָועָר פָּנוּ די אַגְּעוּנָהָטָמָגָסָע פֿונְקָטָען בְּרִיבָּ
הַיגָּעָן יְוֻנְּטוּמָן אָנוּ, וְאָסָגָט דָּעַר מְלָחָה, גַּעַטְמַ
זְעַפְעַצְעַן זִין אַינְנָועָר צְחָהָלָעָן. אָנוּ הַאֲזָּז זִין אַגְּבָעָ
אָנוּ צָו פֿעַדְנָקָעָן דָּעַם פֿעַלְקָעָד-בּוֹנָד, יוּמְעַכָּד הַיּוֹם
אַזְּנָעָן גַּעַנְעָן. יְהִישָׁע שְׁתָאַסְלִילָאָט אָנוּ פֿאַלְטִיקָעָ
תְּוֹן אַלְעָרְלִי צְרוֹת אָנוּ צְנוּיִים וּוּנְגָעָן גַּעַשְׁעַטָּס-
זְעַמְּגַלְגָּלִי, וּלְלָעָן גַּעַנְעָן דָּעַמְּזִין פֿעַלְלָגְגָעָן דִּי
רַעֲכָט, אַ. אַז. וּ.
קְמוּנָעָן קִין גַּעַנְעָן צְוֹהָר אַפְּטָיוּן יוּנְגָעָן יְהִישָׁע צְעַנְדָּסָם וּפְרָנָ
אַיְצָאָט, נְאָזֶן אַלְרִיסִיסִיך אַחֲרָה פָּנוּ מְרוֹחָה-
אַיְצָאָט, וּוּעַטְסָן קְוָטָן זֶה אַזְּוִי אַדְרִין אַין דָּעַר סִיְּ
דִּישָׁעָר אַיְצָאָט-נְדָעָרָהָגָגָה הַאֲזָּז דָּאָס שְׂוֹרִיזָאָרִישׁ עַזְּ-
דָּעַד שְׂוֹרִיךְ אָנוּ אַזְּוִי אַינְנָעָן גַּעַנְעָן אָנוּ אַזְּנָעָן וּוּיְדָעָן
יְהִישָׁע צְמָטוֹן קִילְגָּבָד, אַיְבָּעָה-חוֹרָבָטָפָן אַזְּסָלָעָן-דִּישָׁע
זְעַמְּגַלְגָּלִי, זְעַמְּגַלְגָּלִי, זְעַמְּגַלְגָּלִי, זְעַמְּגַלְגָּלִי.

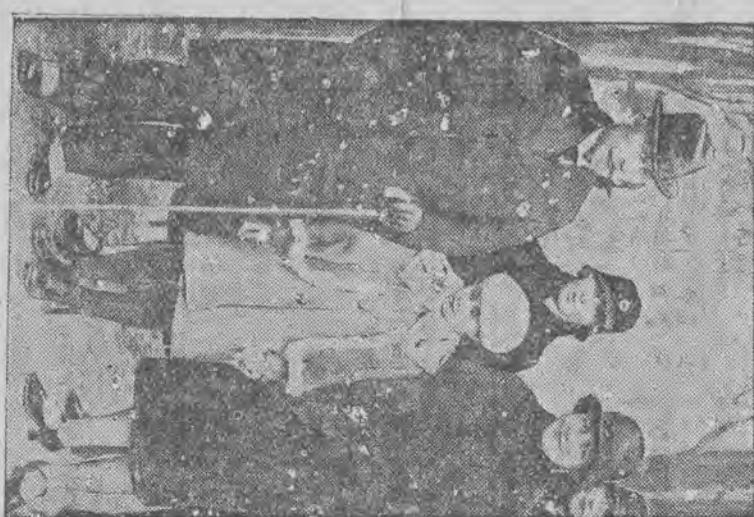
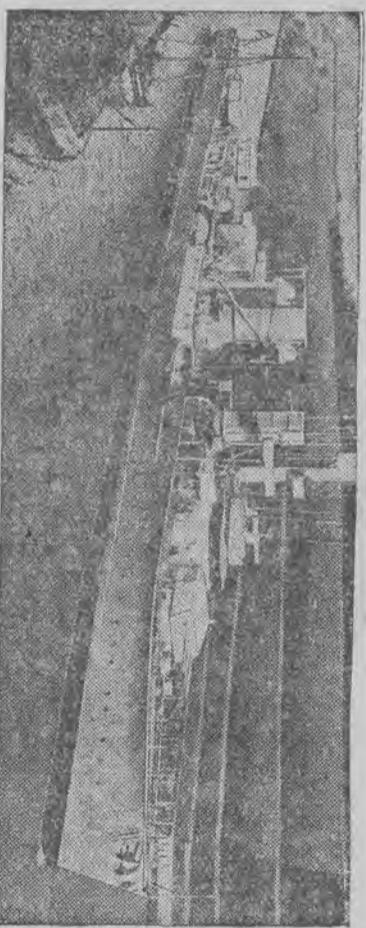
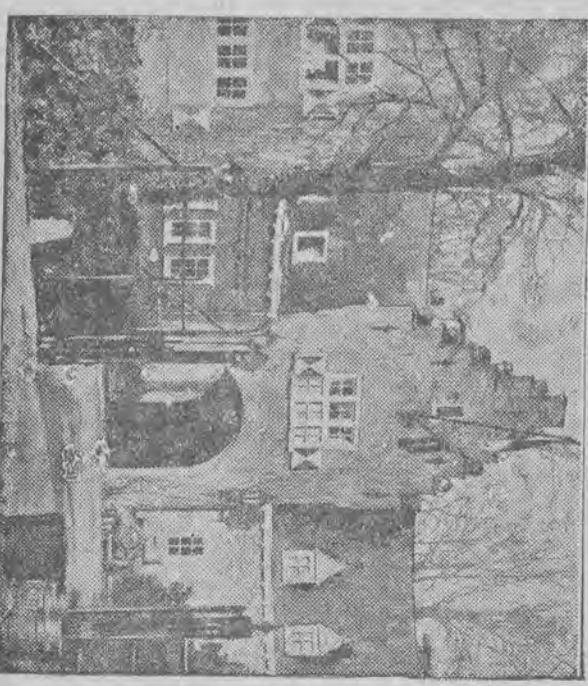
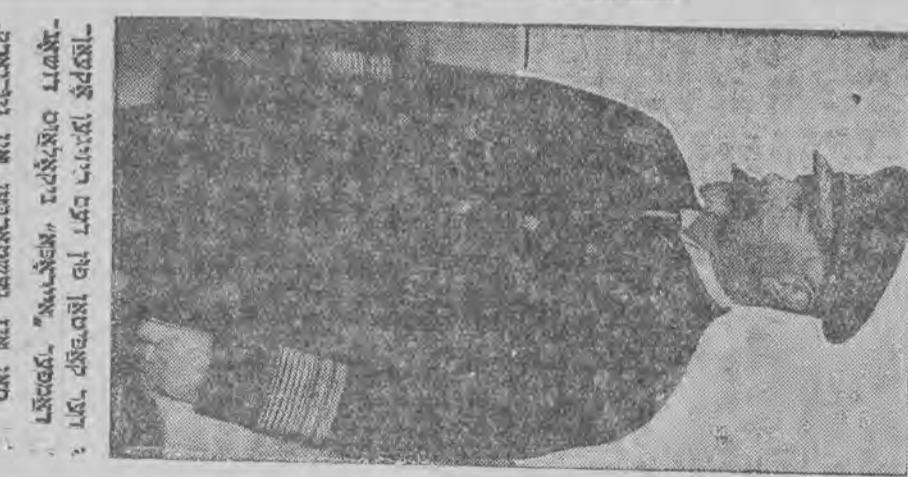
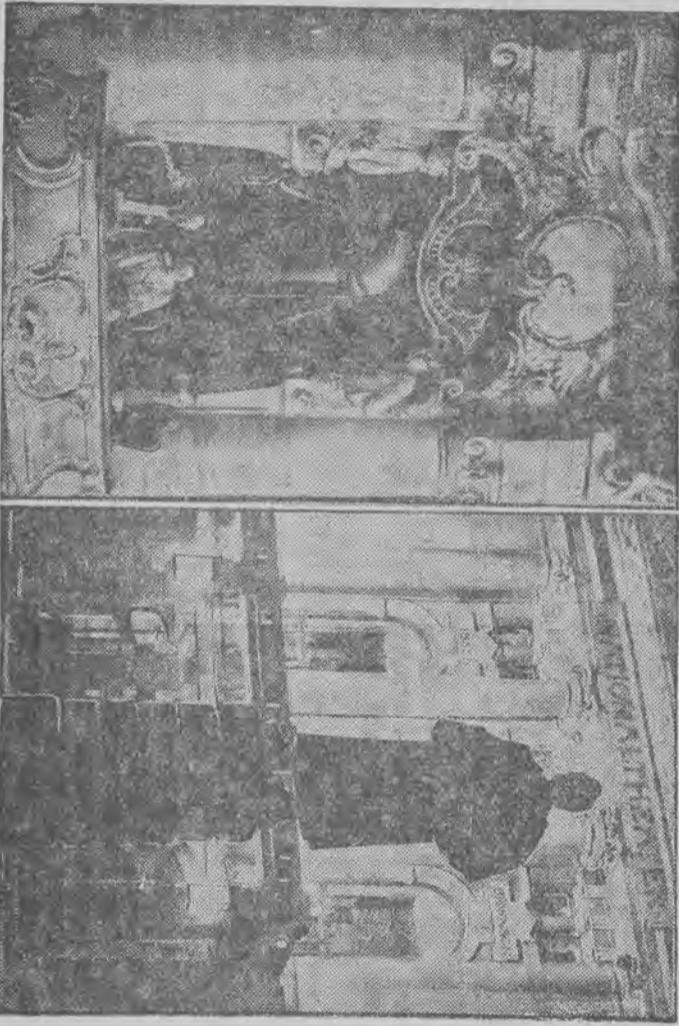
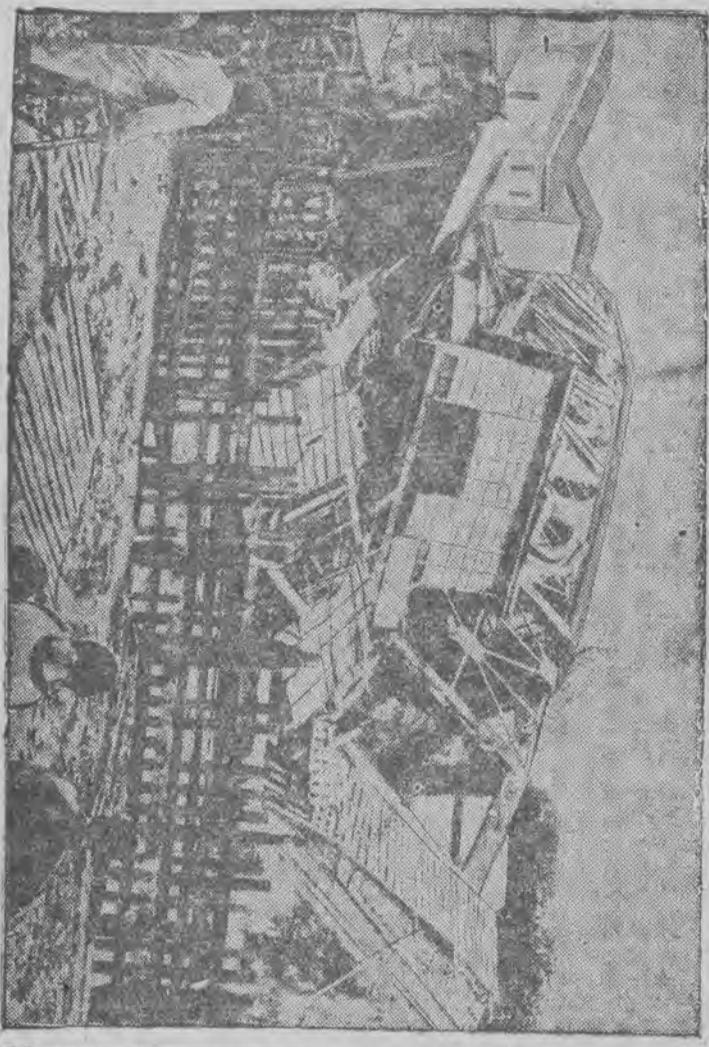
יהושע יהודה.

• 16

פז' דיויטשען יונדענשׂ

פָּאַתְּחָאָעָן אִין דִּיטְשָׁלָאָנֶד 560 טוֹיְעָנֶד יָבָעַן,
אֲפָלָלוּ וּבִישַׁת 1 פְּרָאָצְעָנִיט פָּוּן דָּעַ בְּעַפְּלָקָעַ
בָּגָג. אָזְיָה 120 נִישְׁמַזְוָדָעַן קְומַט אִין יְוִידָשׁ
שְׁמָה. פָּוּן דִּי 560,000 יְדוּן וְזָעַן סְהָכָל הַגָּזָבָעַן
פְּרָטָט פְּוֹיְעָנֶד מְהֻדְּזִירָעַן, דָּעַרְעַשְׁטַ – דִּיטְשָׁעַ
רוּפְּדַזְעַן. וְוָסָס עַגְעַן גַּעֲקָומָעַן קִיּוֹן דִּיטְשָׁלָאָנֶד
אָאַד פָּאַיְ – אֵד צְוָרִיק, דִּי בְּזָהָל יְזָעַן אִינוֹ קְלִילִין,
בְּפָער וְזַיְעַר רָאַל אִין עַפְּטָלִיבָעַן בְּזַוְאָסְטִירִין,
יְיָוָן דָּעַר פְּאַלְעָמִיקָן אִין אִין דִי טְעַנְּלִיכָעַ סְכָסְכִים
רוּן לְעַבְעַן אִין דִּיטְשָׁלָאָנֶד אִין אֵל גְּעוּזָלְדִּירָעַן.
אָמְמִיר אֲשְׁתִּיגְעַן דִּיטְשָׁע צִיְּתָנוּגָעַן, אִין וּלְכָעַן עַמְּסָם
גִּזְשְׁמַטְזָהָרָעַן אִין דִּיטְשָׁלָאָנֶד אָוֹן מִיד וּוְעַלְעַן קְאָנוֹן
יוֹן שְׁתָאָטָן אִין דִּיטְשָׁלָאָנֶד אֵן דָּאַזְוָעַן צִיְּתָנוּגָעַן גִּיבָּעַן אַרְדָּא
אֲגָנָסְטָאָרָעַן אֵן דִי דָּאַזְוָעַן פָּאַז וְזַיְעַר פְּלָאַז פָּאַז
עַזְעַתְ – בִּישַׁת גָּאַז 1 פְּרָאָצְעָנִיט פָּאַז וְזַיְעַר אַזְוִישְׁקִירִיט
עַמְּגָעַן, וְוָסָס גַּעֲהָעַטְ – צָוִיְּדָעַן אֵן יְזָרָעָן אַזְוִישְׁקִירִיט
אָד אַפְּסִיד צְוָאָצָיגָוּ מַאל אָזְוִי פִּיל, דָּאַס אַלְיָוָן אִין
דִּיטְשָׁלָאָנֶד סִימְן אָוְ מעַן בְּעַשְׁעַטְגִּיט זִיךְ מִיטְ
בָּגָג, אָוְן פְּעַדְשְׁתָּעַט זִיךְ, אָוְן נִישְׁמַזְוָדָעַן צָום גּוֹתְעַן,
הַגָּזָבָעַן וְאַתְ – בְּהָמָה דָּאַתְ – בְּהָמָה דָּאַתְ – בְּהָמָה אַתְ – בְּהָמָה

ଅନ୍ତରେ କାହିଁ କାହିଁ ଦେଖିଲୁ ନାହିଁ । କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ
କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ
କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ

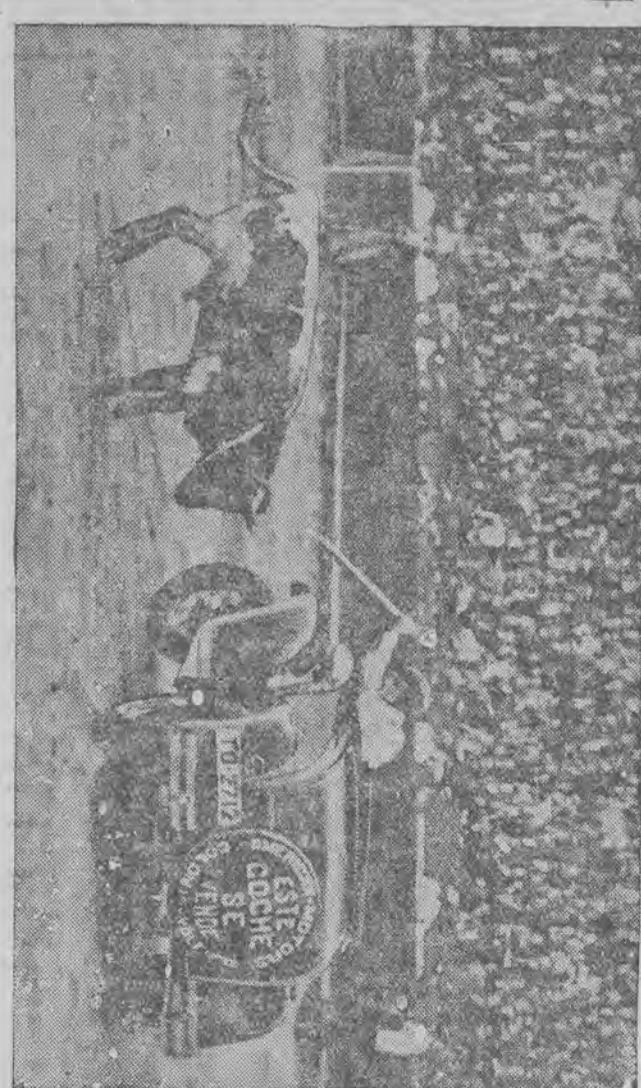
ରେଣ୍ଡ କାନ୍ଦିଲି ପାତ୍ରରେ ରୁହାଣୀ ରୁହାଣୀ
ରେଣ୍ଡ କାନ୍ଦିଲି : ନ କାହାର କାହାର କାହାର

କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲୁ ନାହିଁ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲୁ ନାହିଁ

କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ

କୁଳାଙ୍ଗ ଦେଖିଲୁଛାମୁଁ ଏହାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

— ఏంకు ఎండుచుకు లు నెచ్చును దేల్త — నుండి
గుల్లా ను తుట్ట చు నొప్పి-శ్రేష్ఠ నుండి నెచ్చ
నెచ్చును లుస్తా : మల వెంటకి ఉద్దా నుండి నెచ్చు-

המיאזרפת סתר אשנו מיט חורם

ז'ין פילאָזַפְּיִישׁע פרָאָבֶלְעַמְעַן אָוֹן פָּעָרְשְׁטָהָן מֵיטָן
איַעֲדָר מַחְדֵּי וְאַגְּנָדָעָלְיכָבָן וְעַלְעַן פָּן דָּעָר וְיִסְפְּנָן
שְׁאַפְּסָטָן, וְאַרְדָּוָתָן וְעַנְטָן אַיהֲרָהָן פָּרְזִיסְגָּעַטְרָאַטָּעָן פָּן
איַעֲדָר גָּדְלָה אָוֹן אַגְּנָטָעָלְשְׁטָעָהָט אַיְירָהָן אַגְּנָעַתְהָמָעָן בָּעָן
שְׁלוֹסָעָן אַיְין אַזְּגַעַן הַהְכָּעָן עַנְיָנִים וּוּלְכָעָן אַיהֲרָהָן
קְעַטָּעָן גָּאָרָן בִּישְׁטָמָשִׁיג זְיוּן? אָנָּן וְוִי קְוָמָטָן אַיהֲרָהָן
צָחָר דָּעָר הַעֲזָה אַנוֹן, וּוּלְכָעָן גַּעַתְהָעָן נָאָה דָעָס אַמְתָּאָן
וּוּגָן פָּן חַכְמָה, וְוִי עַס הַאֲטָה גַּלְעַדְתָּא אַגְּנוּעָר רְבִי
רְבָבָר מְשָׁה בָּן מִימְמָן — צָו שִׁיקְלָעַטָּן פָּאָרְבָּן מִינְיָנִים
אָוֹן אַפְּקָוְדָסִים? אַיהֲרָה, אַפְּלָו דִּי אַגְּדוֹתָן מְהֻרְשִׁים — גַּעַטְמָן
לְעַזְרָה וּלְהָרָה, אַפְּלָו דִּי אַגְּדוֹתָן מְהֻרְשִׁים בְּעַגְרִיפָה, אַפְּלָו
אַיהֲרָה אָזְן יְיָעָר וּוּעַטְמָעַלְכָּבָן בְּעַגְרִיפָה, אַפְּלָו
אַגְּאָטָן דָעַס בְּעַשְׁפָעָר שְׁטַעַלְטָלָט אַיהֲרָהָה יְהָה פָּאָר אַיְחָה
שְׁטַעַלְטָלָט פָּן אַבְשָׁר וּדְם, מִיטָּמַעְלָעָבָרִים פָּן אַ
לְעַגְעַשְׁעָן! צִי עַזְעַן דָעַן נָאָה דָא צְוִישָׁעָן אַלְעַזְמָעָן
אַגְּמָוֹתָהָן הַצְּלָמָם, מִיטָּמַעְלָעָבָר וּוּעַיְצָעָא אַקְּיָשְׁקִיטָעָן אָזְן
וּוּילְדִּקְיִיטָעָן — אַזְוֹג גַּעַצְעַנְדְּגָעָר וְוִי אַיהֲרָהָן עַזְמָעָן
(אָזְן הַעֲבָרָעָאִישָׁעָן אַרְגִּיבָּאָל: הַיְשׁ בְּחַבְלִי הַגּוֹיִכְמָגְשִׁימִיבָּה...). אָוֹן אַיהֲרָהָהָט בָּאָה דִּי הַעֲזָה אַגְּבָן,
וּוּאָטָס מִיד בְּעַשְׁבָעָן דִּי רְיוֹקִינְטָטָן פָּן דָעָר הַיְלָגָעָר
תּוֹרָה צָו בְּעַשְׁוֹלְדִּיגָּעָן אָזְן אַפְּקִינְהָסָתָן אָוֹן וּרְקָלָץ
ברָצָן. אָז מִבָּר לִיְקָבְעָן אַיְין גַּאנְטָם וְאַרְטָם?

"אהיה שוער בפי גאטן, אז עס זענען צויעשען
אגבונן בוישטן קיון פעריפירעד, קיון פאלשע נבייאם,
אַפְּנָהָן קיון אַפְּיקָוֶרֶסִים, ווֹאָסָן קַיְיָעָן אַין גָּאטָן,
אַיְיָהָר צַעַטָּן אַין טַפּוֹת, אַיְיָהָר חָאַטְבָּה לִינְדְּעַרְהָיָהָט וְהָ
פְּעַרְלָאָזָן אַיְיָהָר לְגַעֲצָן אַרְנוֹן רַכְלָזָן-טְרֵיְבָּעָר, ווֹעַלְלָה
בְּכָבָעָן חַצְבָּעָן אַיְיָהָר פֻּרְפִּירָהָרֶת. אַיְיָהָר זַעַנְתָּן אַרְזָהָס גַּעַנְתָּן
בְּגַעַנְתָּן אַנְגָּוֹן מִיטָּקְלָלָהָן אַן חַרְמָגָן, אַיְיָהָר הַאַלְלָתָן זַעַנְתָּן
פְּקָאָרְדָּה גַּדְלָיְהָהָרֶזֶב, דָּאָסָן אַלְלָיְן וּוְאַלְלָעָן מִידָּאַיְיךְ מַוחְלָל גַּעַוְעָן
לְמַעְגָּשָׁעָן, דָּאָסָן אַנְגָּוֹן פְּאָרְדָּה קְלִינְגָּעָן נִישְׁטָגָעָן
בְּגַעַנְתָּן אַיְינָסָן קַעַנְעָן מִידָּאַיְיךְ מַוחְלָל גַּעַוְעָן
שְׂחוּיְיגָגָן: אַיְיָהָר חָאַטְבָּה וְרַק אַוְבְּטָעַדְשָׁתָגָעָן צַוְּרָעָדָן
מִיטָּקְלָלָהָן אַוְן פְּצַדְקָאָתָהָנֶגֶב, גַּעַנְעָן אַונְגָּעָן שְׂתָאָלְלָיְן
אוֹאָן קְרוֹנָן, גַּעַנְעָן גְּוִיסָּעָן גַּאֲוָן רַבְּבוֹרְמָה בְּן מִימְמָאָן
וּוְאָסָן זִבְטָן. דָּבָר אֲשִׁי אַיזָּוּ נִישְׁטָגָעָן אַוְאָ גַּדְלָה
לְתַחְתּוֹרָה, אַיְיָהָר שְׁטָעָטָן וְרַק אַפְּטָעָן צַוְּמָה דִּין אַפְּטָעָן
מִדְרָהָה, אַפְּטָעָן דְּבָרָהָן וּוְעַגְוִיּוּנָה..."

פָּזְןַ דָּעַם בִּירֵךְ וְעַחַת לְהַ אֲרוֹסֶס קָלָאָר וּוּ נְרַעַיְגָג בֵּי דִי מִיּוֹנוֹנִיסְטָכוּן אַזְנַ זְדַבְּלַעַן זְעַנְעַן בַּעַשְׁתָּאַנְעַן דִי גַּדוֹלָה חַתְּלָמוֹד פָּזְןַ פְּרָאנְקִינְהַיְהָ, בְּלוֹזַן
פְּכָרַ זְיַצְּרַ נִישְׁתַּאֲפְגַּעַבְעַן וְזַהַ מִיטַּ פְּלַיאַזְאַפְּעַץ אַזְנַ
אַזְעַדְוּרְעַץ חַמְלָאָתָה, מִיהָ, הַיְנִינְגְּזַעְעַזְעַזְעַן אַזְעַזְעַן
חַעַם סָאַרְטַּ בְּרִיךְ אַזְנַ בִּיטְעַנְדְּגַעְעַ אַפְּגַּרְיוֹזְמַעְעַן וְאַזְעַם
זְעַפְּגַּעַן אַזְבַּן פְּעַלְבְּלַעַן, דָעַם בְּעַסְטָטוֹן בְּעַזְוֹיְהָ אַזְעַטְּ
וְזַעַר גַּעַדְעַכְטְּגִיקִיְהָ פָּזְןַ דִי אַגְּטָהָ רַאַצְיַגְאַנְלִיסְטָכוּן
אַזְנַ זְיַעַר קַמְמַתְּ גַּעַנְעַן דָעַם שְׂעַלְלִיבְעַן וְאַגְּזַיְהָ
בְּאַלְיְוָם.

卷之三十一

(בפני רמב"ם, לשבען און שאפער)

פונ. ח. סרוגנער

גרוייסע קהילא פון פרלאוונס : לנעק, בעזיע ואון גאנדרגען, דע' רמב"ם איז דזה זיער אופרים ועמענס וארטט עס איז געווען הייליג, זוחמאז חכמה — געטליך און לווטער אמרת, אונד דא קוממען מענשען, וואס טראמען ארוויט אקעגען איהם מיט אעכלע בעשולדיינונגס.

אנד דטרושלעטער צוינט האנט אונדער, וווערטשען
אגענצען זייד, "יעדרעטער ענטיגע מונשען", ואוואר קעמע
פען געגען דעם רומב' מס' דערת, און האבען זיך גע
ווענדערעט מיט אן-אַיסְפֿרְדָּךְ צו אעלע קהלוֹן פון פֿרְאַזְ
וואוֹן, קאַסְטְּלַאַנְדָּע זי, וְאַלְעַטְזִין זיך
אַגְּבוּנָהָמָן פְּאַר דעם פֿעַדְשׂוּבְּעַטְעָן כְּבָדֵר פּוֹנְסָם גְּרוֹזִין
סְעָן גָּאוֹן אָוֹן לעֲרַעַר אַין אַרְיוֹנוֹת אַרְפָּעָן אָן וְדָם
די עַוְתִּיגְגָּעַ לְעַטְמָעָרָעַ (געמִינֶת רב שלמה מההיד
אַבְּהַעֲגָגָה).

עוץ איז געבליבען אומבעקאנט אונגעשריד
זעהר א שארטצען בריך צו די רבינט פון צדפה
זעהר ברייך איז געדראקט זעווארען צום אונרטען
וואצלאן אין "כרם חמץ" יונגעטער טיל, אונן מיר גיד-
בען אהיהם דא איבעע אין דער יודישער איבערועז-
צוויג לוייט דד. ז. צינגערגס, זי געישייטע פון דער
לייטענטטור בי יוזען". צוועטער טיל, זיין 155
וועויל ערד איז זעהר באָראַקעטעריסטייש און ווייזט און
אגאנץ בזולט ווי זי דעםאלטסדייניג יודיש ראנציגאנגליסטי^ט
שען אונטעליגענץ האט זיך פערהאָלטען צו די
דרבנימ אונן לומדים, זואמ זעטען געווען גראָט נאָ
אין לעבען אונן אומווייסענד. אין וועלט-חכמתו,
פער שדייבט אונז :

“אַיִדְעָר אֵיתָה, רְבָנִים, פָּנוּ צְרָפָת וְעַמְּט אָזְן
שְׁלָאָרֶף אַרְוִוְגָּעָטְרָאָטָעָן גַּעֲנָעָן דָּעַם גַּדוֹעָסָעָן גַּאֲזָן
אָהָן זִינְעָסְפָּרְדִּים, זַעֲנָט אַיִידָה גַּעֲוָעָן מַחְמִיבָה צָוָם
לְלָעָם עַדְשָׁטָעָן גַּוְתָּה וְעַם גַּעֲהָעָרְפָּרְצָה זַיְהָן בְּעַקְאָנָט
צָהָזְוָעָהָן מִלְּטָזְיָעָז וּמַעְרִיךְ, אַיִידָה אַבְּפָעָי, זַיְהָעָם
מַזְיָּוָתָהָט אַפְּילָגָה קַיְגָמָאָלָן דִּי אַזְיָּאָגָעָן בְּיַשְׁטָמָעָן
אַבְּגָעָזְוָהָעָן נִישְׁטָדָעָם „מוֹרָה“ וּבִישְׁטָדָעָם „מַדְעָ“,
אָהָן דָּהָהָט אַיִידָה אַרְוִוְגָּעָטְרָאָטָעָן אַיִידָה פְּסָקָאָזָן
דָּעַם אַוְמְגָעָרְכָּטָעָן אַוְסְטִילָה, עַס אָזְן דָּהָרָאָן קְלָאָרָאָזָן
אַוְעָלְבָעָז וּאַיִלְהָרָה, וּוָסָם הַאָבָעָן דִּי גַּאנְצָעָז יַהְהָרָעָן
פְּעַרְבָּדָאָכָט בָּאָרָאָז “דָּלָר אָמָות פָּנוּ תַּלְמָדִיְשָׁעָן
פְּלָפְלָל זַעֲנָט בָּאָרָאָז נִשְׁטָאָז אָנָּן דָּעַרְמָדָגָתָה מַשְׁיָּגָאָז

פְּנֵי־צָרָן פָּוֹן דִּיכְטָפָר מְשׁוּלָם בַּן שְׁלָמָה עַז־וַיְזָאֶת
וְאַפְעָבָא.
דָּאָפָעָרָא אֲיוֹ גַּעֲוָעַן אַיְבָעָרָ פָּוֹן דִּי גְּרוּטָעָ
פְּגַעַדְעָן לִיכְקִיטָעָן וְחוֹא תָּרָהָ, חַכְמָה אָוֹן יְהָרָתָ שְׁמִים
וְחַבְעָן וְיךָ פְּעַדְעָיִינְגָטָ אָהָן שְׁלָום גַּעַשְׁלָאָסָעָן, אַלְילָיָן
עַטְוָעָן אַךְ דִּיכְטָעָ, לִיב גַּעַתָּהָן דִּי נְאָתָה אָהָן גַּעַן
פְּעַרְבָּאָכָט מִיתָּחְרִים בְּיַיְמָ שׂוֹעַמְבָּדְגָעָן וּוַיְזָן
בְּעַדְעָ, דָעַרְ וּוָאָסָה הָאָטָ בְּעַזְוָגָעָן יוֹיִן אָונָן בְּאַתְּרָהָ
מִיטָּ וְאוֹנוֹדָרְשָׁעָדָעָן פְּעַדְעָן — אֲיוֹ אַיְיךָ גַּעַוָעָן
אַךְ בְּאַחֲעַטָּעָרָ פְּרִיְּנָטָ פָּוֹן רָבָ מָשָׁה בְּןָ בְּחַמְּןָ (רַמְבָּן)
אָהָן פָּאָה הַיִּסְעָרָ אַנְהָעָנָעָרָ פָּוֹן דִּי מְקוּבָּלִים עַזְוָהָ
אָהָן צְוָרְדָאָלָ — דִּי עַדְשָׁטָעָ מְקוּבָּלִים פָּוֹן שְׁפָאָנִיעָן.
וַיְזָן רַאֲמַנְתִּישָׁ דִּיכְטָעִישָׁ נְשָׁמָה הָאָטָ בְּיַשְׁתָּ
גַּעַקְעָנָטָ פְּעַזְוָהָמָעָן דָעַם קַאֲלָטָעָן דְּצַצְיָאָנְגָלִיזָם,
פָּוֹן רַמְבָּן־טָסָמָהָן בְּבוֹכִים, דָעַרְפָּאָרָהָאָטָ צָרָ אַיְהָם
מַעְהָרָ אַפְעָלִימָטָרָ בְּרָהְ שְׁלָמָהָסָ אַדְלִיסְטָרִיטָ אָהָן צָרָ
פְּרִיהָאָטָ דִּעְרָעָאָהָלָטָ: זַיְיָ הַאֲבָעָן אַרְזְוָגְעָרְבוּן רָב
פְּלָמָה מִהָּרָ אָהָן זַיְעָן צָווִי תְּלִמְדִידִים מַאֲכָדְגָיָ
אַזְוִירָ פָּאָיִתָּם אַכְלָבָולָ אָוּ עָזָהָאָתָ מִבְּהָאָעָן דְעַמָּ
וְרַמְבָּסָסָ וְבְּאַמְּעָן, עָדָ וְיִזְעָרָהָאָטָ גַּעַזְוָתָן זַוְּכָּן
שְׁוֹץָ פָּוֹן דִּי רְבָנִי צְרָפָתָ, יְעָנָ, זְיוּנְדוּגָ פְּעַטְוָן
אַיְן דִּי „דָלְדָלָמָהָ שְׁלַהְלָהָ“ אָהָן גַּאֲדָ נִישָׁתָ גַּעַן
וְהַוָּאָטָהָ פָּוֹן דָעַרְ וְיִזְעָרָ שְׁטָרְעָמָנוּן וְוָאָסָהָ גַּעַתָּן אָזָן
אַיְן לְאַנְעָרָ פָּוֹן דִּי חַכְמִי סְפִידָ אָזָן פְּרָאוֹזָאנָסָ, זַאֲ
בְּעַן גַּעַדְעָרָפָטָ וְרַיְ בְּעַקְעָנָעָן מִיטָּ דִּי פְּאַקְטָעָן, כָּדוּ
פְּרַדְ קַעַדְעָן אַרְזְוָגָעָן וְיִעָרָ מִינְגָבָגָ, אָהָן צְוִילָבָ
דְּרַעַם הָאָטָרָ שְׁלָמָה אַהֲבָגָעָשָׁקָ אַיְינָעָם פָּוֹן זַיְיָ
גַּעַגְעָרִיָּה תְּלִמְדִידִים, רָבָ יְזָהָרְגָדָ, דָעַרְ שְׁפָעָ
גַּעַדְרִיגְעָזָ מַחְבָּרָ פָּוֹן „שְׁעִי תְּשִׁבָּהָ“, אַ פְּאַגְּלָעָ
נְעַלְ סְפָרָ וּוָאָסָ אֲיוֹ גַּיְךְ פְּעַשְׁפָרִיטָ גַּעַוָאָעָן צְזִירָ
שְׁעַן יְהָדָעָן פָּוֹן אַלְעָעָלָעָן לְעַדְעָרָ אָזָן אַיְבָעְלָזָעָטָ גַּעַוָאָ
דוּעָן אַפְּלָוָרָ אֲזָן יְזָהָלָשָׁ.

ה' חמי בהדרש — גיבער אינגעראָד האַחַעַן עטילבע פון זוי — האַפְּצָעָן געוווכט. צו דייסקערער זידען דעם שליח, אונַן אַרְזִיסְגָּלְאָזְעָן אַן קלאנָג אַן זַיְן משפהה שטאַטמֶנט פון מומזרים, עס זאָל הייטען, אַן אַיְנָגָע פון קְיֻבָּע עטילער-באָפָּעָץ האַט זיך געיגט מיט אַיְהָל מֵאַז אַנְגָּרְף אֹוִיף אלְהִירְזִין, ווֹוֵיל יְעַפְּעַט מיט זַיְן אַיְבָּעָדְעָצָען דעם מָוֵה זְבוּכִים אֹוִיף העברעהיש, אַיְבָּעָדְעָצָען דעם מָעוֹר פַּעֲדָאָרְבָּעָן דעם קְעַד־גַּעַת האַט גַּעַתְּהַאֲלָפָעָן נאָךְ מָעוֹר פַּעֲדָאָרְבָּעָן דעם קְעַד־פְּסִיל אַיְן גַּט, זיך דָּרְבָּנִים האַפְּעָן אַיְהָל עַרְקְלָעִיט פָּאַר קִידְעָע, זיך דָּרְבָּנִים אַיְהָל עַרְקְלָעִיט פָּאַר קִידְעָע אַיְש אַוְן די קוֹינְדָּעָל פָּאַר מַאוֹרִים. די פָּאַר קוֹלְלָע גִּירְגָּרִי אַיְן גַּעַוּעַ פַּעֲדָרְעַבָּעַט אַיְבָּע פָּעַן זיך חַשְׁוֹבְשָׁע אַיְן לְאַזְּנָה, זיך האַט אַרְוִיסְגָּלְאָזְעָן אַנְגָּרְפָּעָן דַּי חַכְמִי בְּרָדְשָׁן בְּפֶלַט אַוְן גַּאנְצָן פְּרָאַר ווֹאַזְסָן בְּכָלְלָן, וְהָאָמָעָן לְעַדְנָת דעם רַמְּבָּמִיס סְפָּרִים. די אַיְיְפָאָזְעָגָג אַיְן בְּנִישְׁת פַּעַלְזָרָען גַּעַוְאָגָען, זיך רַבְּנִי צְדָפָת נְאָכִין דַּוְרְכָּשְׂתָוְדִּירָעָן דעם מָוְרָה גַּעַוְאָגָען, אַוְן סְפָּר הַמְּרוֹעָן זְעִינָן פַּעֲרְצִיכְעָסָט גַּעַוְאָגָען דַּעַן אַוְן גַּלְיָה זִיה גַּעַוְעַדְעָט מִיט אַיְיְרָדוֹף צְרוֹאָלָע קְהָלוֹת פָּוֹן פַּרְוִינְגִּיאָ, טַמְאָשָׁעָנְדִּין מִיט דעם הַמּוֹצִיאָה שֵׁם רַע בְּדָרִי משְׁפָחָה אַיְן לוֹ כְּפָרָה קוֹלְמִיתָ).

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

לארצכם חלום ← דערצעה להובג פון נ. גאלטביב

המיט איהיר דיזן! ווועט מיט איהיר דיזן! — —
אייהיר דיזט איז אפער געבלבען שווארץ, גלאַז-
צעיג, איהיר איזיגעזוייסלעך וצעיג געבלבען דייזעל-
בע. איהיר דיזבע. דארשטייגע לייפען — דייזעלע.
בגזר איהיר בויך, איהיר גלענץיגען, טאמעטונגער
פזוייר, האט זיך ניענדערט, ער איז געווארען העז
כעה, בארגיגער, איגעושוואָלעמער, זי, להאַיזע, איז
שווין איז זיבעטען וחוזרש, מעהר קען זי נישט אָיס-
בעהאלטען, מעהר קען זי נישט פערשטעלען איהיר
שווארצעיגשאָפּט, אלע איז שטוב האבען עס שווין
בעמעדרקט, אונן איבערהייזיטט די שענצע שטערעגעג בע-
לעבאָסטע. נאָסטען זאָט איהיר די באָלאַעבאָסטע
שטאָריך געווידעלט און מזדייע געוווען: זי זאָל זיך
אין משן פון דרי טע: עריט אַזְזְבָּעָן אַזְזְבָּעָן אַזְזְבָּעָן
פִּינִי זיך קען זי מעהָר נישט בלֵיבָּעָן! קיַן גַּאֲסָעָן-
פְּרָדָעָן האַלְאָטָעָן זיך נישט!

אווי האט די באלאענטאטע גערונגערט אונז זי,
לאויאיז האט דאן זעניטיעט מיטין גאנצען טרייז-
עריגען גוָך, מיט איזה גאנצער פערשוועכטער זיך
ענץ, מיט איזה גאנצער איזונגאלקליכער שוועץ-
הוֹיְקִיַּת, וואָס זאל זיך טוֹן, לאויאיז? אָנוּ די נאָסֶט
האָט איזה אַגְעַנְצִיר, דער' חלום אַגְעַנְצִיר, דער'
בְּאַלְעַנְצֵץ — אַגְעַנְצִיר. טאָז אַל זיך טוֹן.

און להאייז איז גענאנגען צום פענסטער פון עיקסטטען שטאָק, אויף וועלכלאָן אַהֲרֹן וויסע באַלעַגְטָם זאָבען געוואָזינט. אַט שפּוּרִיט זיך פֿאַז אַיעַד אַוְיסָס די גָּאנְצָעַ רֵיְנָעַ צְפּוֹנְ-שְׁטָאָט, סְאיַז פְּרָאַקְסְּטִיגְעַן ווּלְבְּטִיגְעַן אַ�וּונָה, דָּעַן הַימְעָל אַוְיסָס גַּעַשְׂטָעַנְטָם, בלְאַלְיְיךְ-קָאָלָט, די ערְד — שְׂנוּיָאִיגְנָה אַיְגָעַשְׂלִיְיגְעַט, סְעַדְשָׁלָאָפְּטָעַן, מִילְאָצָעַן פְּיִיעַרְלָאָפְּטָעַן זְיבְּקָלָעַן אָוָן ווִינְקָעַן, מַזְיָּרָעַן הוּיְעָעַן אָוָן גַּלְיוּעַ-דָּעַן. אַ דִּיסְתָּהָמָאַנְיִישָׁר גַּעַזְוִישָׁ בְּוֹאַלְעַטְעַ אָין דָעַר יְבָנְטָר אַזְוַנְדְ-לְופְטָם, להאייז שְׁטָעַחַת בְּלִים אַפְּגָעַסְעַם גַּעַסְטָעַר, קָוְקָט אַזְיָף דָעַר ווִיסְעָר עַד, שִׁיקְטָן די טְרָאַזְיְיגְעַט בְּלִיקָעַן צְוִי ווִילְעַטְעַ, פְּעַרְבְּטָעַט הַימְלָפָן; גַּוְיִישָׁעַן הַימְעָל אָוָן ערְד אַיז זִי אַיצְטָן. להאייז אַיְבָּזְעַטְעַ אַזְלְוַסְטָעַן הַעֲגָבָטָן זִי, להאייז זִי אָוָן אַזְיָף וּקְוֹנְגַּטְמִיגָּעַ קִינְדָּר, הוּאַלְכָעַ בְּעַוְגָבָט זֶרֶד זְדִין אַזְוָיְלָה גַּעַבְדִּיגְעַ אַזְיָה צְוֹרָאַכְעַן האַזְיָץ. צְווַיְישָׁעַן לְיִמְעָל אָוָן ערְד אָוָן אַלְעַל הַאֲפָעָן אַגְּבָעַנְאַטְמָן, אַלְעַט הַחְבָּעָן זִי אַזְסְנַעַלְאָכָט, להאייז אַזְעַן: די נַבְּמָט, דָעַר חַלּוּם, דָעַר בְּאַלְעַבָּס... ווּעַט אַיהֲרָ אַפְּשָׁר די ערְד יְיִשְׁתָּאַגְּבָרָעַן, די ווִיסְעַט, שְׁלַאְפְּעַדְרִיגְעַ עַד, די יְיִיעַטְמָאַמְעַד — — — אָוָן להאייז הַאט זִיה אַרְבְּעַנְיָעַבְגִּיגָעַן אַיְבָרָעַן פְּעַסְטָעַר, אָוָן מִיתְסַפְּרַי אַכְּבָטָע אַזְגָּבָעַן אַפְּלִיה גַּעַטְוָן אַזְיָף דִּי גַּרְיָגְגָעַל הַגִּטְטָלִיגְלָעַן צְוִי דָעַר זְוִיסְעַר, שְׂנוּיָאִיגְשָׁלְאַפְּעַדְגָּדָע...

אוֹתָהּ בְּעֵבֶרְתָּן, וְעַזְבָּנָה, שְׁלִקְקָעָה, נְעַמְּנָה, אֲוֹתָהּ אַיִלָּה
שְׂוִין בְּיִשְׁתָּאָסִיםְדָּעָן, אֲזָוִין, וְזָפָר הַאֲטָמָה אַיִלָּה
אַיִלְגָּוְתָּמְעָן דִּי לְעַצְטָע עַטְלִיכְבָּחָן חֲדַשִּׁים, נְגַדְּעָם,
וְזָוִי סְאַיְזָן מִימָּתָּאִיר גַּעַשְׁעָהָן יְעַזְעָזָן וְאַוְנְדָעָבָרָעָן
אוֹן שְׁדַעְקָלְכָבָע לְלַבְעָה, נְעַשְׁעָעָזָה...! פָּה גַּוִּזְוִת
פְּרִירִיד אוֹן גְּלִיק הַאֲטָז וְזָהָאָז אַיִלְגָּעָבָאָט אֲזָן
עַלְעַזְעָהָן, אֲזָאַיְזָן שְׂוִין נְזַזְעָאָד, וְזַיְסָעָד טָאָן.

... בעקבות און בעשיטען מיט ד' הייסטע, אפריליאָק
ישיטען קושען... סאיין גערען אַ מאָמענטן פון טיך
סטטען צוּבָּר, פון ויסטטען גענום, סאיין גערען אַ
אַמענטן פון יונגדפְּרִיד אַון יונזונד-שכלה....
אבל עבד ד' נאָכֵת האָט אַיהֲר אַפְּגָעָנָארט, דעַץ הַלּוֹט
אַטְּ אַיהֲר אַפְּגָעָנָארט אַון אַיְזָר עַז, דעַץ באַלעַפְּסָאָד
— אַפְּגָעָנָארט, נִיצְחָת מִינְיָת וְזֶ אַיהֲר שׁוֹן אַיְזָר
אנַצְחָעָן אוֹיס. ער ווֹיָס נָאָר נִישְׁת, אַו זֶ מְנָאָט
שׁוֹן דָּעַט פִּינְפְּטָעָן חַלְאָז אַונְטָעָרָן האַלְעָצָעָן זַיְן לִי
עַזְפְּרוֹכוֹן!... עַז ווֹיָס בָּאָה נִישְׁת. דעַץ ווֹיְסָעָר באָז
עַבְּסָאָן וְוָס ווּעַט אַבְּעָר זַיְן, יוֹעַן עַז ווּטָפְּ זַיְן
זַיְן דָּעַם דָּעַיְוִיסְׁעָן? וְוָס ווּעַט אַבְּעָר זַיְן, ווּעַט זַיְן
, די שַׁעַנְבָּע, שְׁמַעְנְגָע בַּאלעַפְּטָעָן, ווּעַט זַיְן,
זַיְן דָּעַם דָּעַיְוִיסְׁעָן? וְוָס יְוָעַט דָּאָן מִיט אַיהֲר
אליט זַעַר אַומְגָלְקִילִיכְבָּר להַאֲזָעָן זַיְן?
— אַון ווֹאָס אַסְאָג, אַיְזָר להַאֲזָעָן גַּעַוָּאָר
עַז אַלְיַזְמָעָר אַזְמָעָגָעָר, מַעַל אַבְּכָלִישָׁעָר, אַזְמָעָר
לִיקְלִיבָּעָר, זֶ האָט אַזְמָעָגָעָה עַז צָבָעָן. צָבָעָן
עַז, זֶ האָט גַּעַוָּמָעָן בַּעֲדָעָעָן אַון אַיהֲר עַז אַזְמָעָר
בַּעֲדָעָן. זֶ האָט גַּעַדְלָעָעָן אַון אַיְזָר תְּפִילָה-טָנוֹן, זֶ גַּל
וּעַפְּעָן אַז ווֹיְסָעָר... זֶ, לְזַיְעָן מִנוּ זַיְעָן אַז ווֹיְסָעָר.
זֶ מְוֹעֵס אַון דָּאָן — דָּאָן ווּעַט עַז שַׁוְּן, דעַץ
וְוִיסְׁעָר בַּאלעַפְּטָאָר מַעַרְפָּר פָּון אַיהֲר וַיְשַׁת אַגְּנָטוֹלִיבָּעָן,
מַעַרְפָּר אַיהֲר יִשְׁת אַזְמָיְידָעָן. וּרְיָל זֶ לִיבְשָׁת אַיהֲר
אַז, זֶ לְבָשָׁת אַיהֲר מִיט אַלְעָז אַיהֲר עַז ווּשִׁים, מִיט
עַז אַיהֲר עַז בְּזִוְּעָן, מִיט אַיהֲר גַּנְזָעָן אַפְּרִיקִיאָן.

ווערט דאס ליעפנן אינטאנצען אנדעריש. די נאכט פער מאונט אין זיך איז איז כשווע. אונז סוד: זי מאונט גיך זיך דאס אונטמאיגליך. זיך די נאכט, בייט איבער אלען גענצעשאָט אבדען, פעדטושט אלען קאנטוטען, שאפט שלאקן זוי אַ פֿאַלְמָעָן, גּוֹרִינְג, זוי אַ דְּרוֹם-וּ-וּ-בְּנֵי עָמָקָן אַרְמָנָעָן אַרְמָנָעָן, זיך די נאכט, אַיְוֹ פֶּרֶל גּוֹיְצָוֹרְגָּן, זוי אַ גּוֹעַטְעָד אַקְרָבָאָטָן, להאייעט אַזְּנָן בְּזִוְּנָהָן, זוי אַ טְּבָעָתָר פְּרָנָהָן, גּוֹלְאַטְעָד פָּנָן סְאָזָן חֹוִיש אַיְזָן טְוָקְעָלָעָד פָּנָן בְּרָאָן, גּוֹלְאַטְעָד פָּנָן סְאָזָן מִיט אַיְזָן צְפָרָטָעָד פָּנָן די אַפְּרִיקָאַנִּישׁ בְּיוֹאַטְגָּעָן דִּי נַאֲכָת אַיְזָן פְּרָל מִיט די שְׁפָסְטָעָן, צְוִינְעָ-פְּלָטְמָעָן הַרְמָלָעָן, וְעַגְעָן אַפְּרִיקָקָן אַזְּהָר הַיְמָלָנָד, גּוֹעַנְקָט פְּלָנְצָהָן לְאַיְזָן גּוֹרְגִּישָׂת.

אַמְבָּשִׁג, זֶה הָצֵט וְזֶה דָּעַמְגַּט אָן אַיהֲרַ פֿערְשָׁלָמְךָ
שְׁעַדְרַ שְׂוֹאַרְצִיקִיט. אַין אַהֲרַ נְעַגְעִישַׁע, וְוַיַּסְעַ
בְּלַפְתִּיגְזָנוּ שְׁתָם, אַבְעַד אַין דָּעַ צְוִוְתַּעַ רְגַע אָזָן
זֶה שְׁיוֹן וְוַיַּרְעַד גְּזַעַוְן פְּרַעְהָלִיד, לְוַסְטִיג. זֶה הָצֵט זֶה
עַשְׁפְּלַט מִיטַּדְיַיְקָוָלִיעַס, גַּעַשְׁפְּרִיצַת מִיטַּ
שְׁוֹמְגִעַ רְעַגְעַבְוַגְעַנְס אָן הַילְלִיגְ-פְּאַשְׁרִישַׁט גַּעַ
שְׁרַעַן. בְּקַלְבָּגְעַנְס מִיטַּמְיַהְרַ גְּזַעַנְטַעַ קְלַגְעַנְקָול,
לְאַגְּגַ-לְּאַגְּגַ הָצֵט זֶה לְהַזְּעַ אָין טַיהַ גַּעַבְאַעַן,
לְאַגְּגַ-לְּאַגְּגַ הָצֵט זֶה אָוֹן אַרְזְמַעְגַּשְׁטַפְּט, אַיְינַע אַלְיַיְן
אַנְן וְזַעַן זֶה אַיְן, לְסֻפְּ אַרְזְוַס פְּוֹן טַיהַ אַיְן מִיטַּ
אַהֲרַ גְּשַׁעַחַעַן אָן מְאַרְגַּעַן וְאַונְדַּעַר: אַיהֲרַ שְׂוֹאַרְ
צָע, גְּלַבְגַּזְגַּעַ הָוִיט אַיהֲרַ קְעַרְפַּעַ אַוְיְגַּעַ
אָן בְּנַיעַ הָזֵט הָצֵט אַזְוַף אַיהֲרַ קְעַרְפַּעַ אַוְיְגַּעַ
בְּלַהְתַּת. אָן בְּנַיעַ הָזֵט, אַשְׁנַיְינָג וְוַיַּסְעַ, אָמִילְכִּגְ
לְכַמְּגִעַ, הָצֵט זֶה, אַיְבעַד אַיהֲרַ עַלְבְּדַען אַרְבְּעַרְגַּעַ
זְוַיְגַּעַ אַירְדַּע שֶׁאָבְקָע אַנְדַּעַן פְּסִיס, אַיְבעַד אַיהֲרַ
רַע לְנַיְגַּע מַאלְפִישַׁע הָעַטְמַן, אַיְבעַד אַיהֲרַ בְּגַנְעַ
אַרְטִיגַע בְּדוֹסְטַעַן, אַיְבעַד פְּעַבְגִּיעַ הָאָרְטִיגַע
פְּוִים!... לְהַזְּעַ אַיְן גְּעַבְלִיבַעַן שְׁתַחַן אָרְטִיגַע
צְעַשְׁרַאֲקַע, אָרְטִיגַע צְעַמְיִישַׁטַּע: זֶה אַיְן גַּעַוְאַ
רַעַן וְוַיַּסְעַ, אָוְרִיסְעַ! זֶה אַיְן אָוְרִיסְעַ, אָוְרִיסְעַ!
פְּוֹן הַיּוֹטַן אָן וּוֹעַט זֶה שְׁיוֹן מַעְהָר נִישְׁטַדְעַן
אָזָן אַפְּהַתְעַן אַהֲרַ אַדְתַּ אָן אַהֲרַע אַפְּגַיְאַבְעַט,
פְּוֹן הַיּוֹטַן אָן וּוֹעַט זֶה זֶה שְׁיוֹן נִישְׁטַדְעַן
אַסְטִילְעַן אָן אַזְסְהַטְעַן פְּנִים "וְוַיַּסְעַ", אַרְטַם,
פְּוֹן דִּי פְּיַבְטְּלִיכְעַ וְוַיַּסְעַ בְּלִיקְעַן, פְּוֹן דַּפְּרַ וְוַיַּסְעַ
דְּגַלְגַּל זֶן....

